

davkov. Najboljši dokaz za to trditve nam nudi davek na poslovni promet, ki je uveden po prevratu na podlagi enotnega, za celo državo veljavnega zakona; davka na poslovni promet je plačala Slovenija v l. 1925 47 milijonov dinarjev, Srbija s Črno goro z 4.3 milijone prebivalci pa le 41 milijonov dinarjev, v vsakem mesecu leta 1926 plača Slovenija več davka na poslovni promet kot Srbija s Črno goro. Tako približno bo izgledalo izenačenje po novem davčnem zakonu, za katerega se ogrevajo Radičevci in minister Pucelj, ako se bistveno ne spremeni in čimprej ne ustvari nujno potrebni predpogoji za izenačenje.

Radičevci v Sloveniji, ki že več let pripadajo Radičevi stranki, so mi po svojih voditeljih izjavili, da odobravajo mojo borbo in so prepričani, da se mora znatno spremeniti davčni zakon, ako želimo zboljšanje razmer in ne odobravajo nastopa Pucelja glede davčnega zakona.

Ker se trdi, kako velikega pomena je, da imamo Slovenec svojega ministra v vladi, sem smatral za svojo dolžnost, da opišem ulogo, katero igra slovenski minister ob priliki, ko se razpravlja za celo gospodarstvo najvažnejši zakon, to je davčni zakon, ki bo ostal v veljavi dolga desetletja. Mož se navdušeno poteguje za vladni načrt zakona, a z neresnimi, lažljivimi poročili napada nas, ki se zavzemamo za interese Slovenije, njegova stranka pri razpravi v odboru molče odobrava vse nesprejemljive določbe zakona. Zasluga vseh strank razun Radičevcev bo, ako se zakon znatno spremeni in zboljša, ako se prepreči nadaljnjo povišanje davčnih bremen v Sloveniji.

Končno pa izjavljam, da bom ponosen, ako se valed mojega nastopa in mojih »dolgih, obstrukcijskih govorov« davčni zakon, kakor ga je predložila vlada v celoti ali delno odkloni, kakor tudi ponosen, ako bo i s mojim sodelovanjem odstranjena nevarnost hujše obremenitve za Slovenijo in davčni zakon, ki je v predloženi obliki za vas nesprejemljiv, znatno zboljšal.

Radoveden sem le, ali bo »Kmeti List« po končani razpravi o davčnem zakonu v odboru točno in vesno poročal o mojih zaslugah za zboljšanje vladnega predloga. —

Narodni poslanec Franjo Žebot.

Proti pretepanju naših fantov-vojakov.

Stara, žalostna pesem se zopet ponavlja: Vsak dan dobivamo pisma od staršev naših vojakov, da v posameznih garnizijah z našimi fanti-vojaki slabo ravna. Te pritožbe so lansko leto malo ponehale. Vojaki so nam pisali da so naše pritožbe proti krutemu ravnanju s slovenskimi vojaki vendarle pomagale. Minister je na našo zahtevo izdal strogo povelje, da se Slovencev ne sme sramotiti radi njih jezika in vere in zagrozil je »Kaplrom« in častnikom z ostrimi kaznimi, če bi se koga pretepal, ali kakor Srbi pravijo »batinalo«. Radovali smo se z našimi fanti vred, ko smo čuli, da se je na bolje obrnilo. Fantje dandanes v Makedoniji in drugih južnih krajih itak radi drugih razmer, katerih mi ni treba opisovati, dovolj trpijo. Če se jih sramoti s »Svabi« in »papinci«, ter se jih pretepa, potem pač ni nobeno čudo, če je treba zadovoljnega vojaka iskati pri belem dnevu z veliko staroveško lesčerbo.

Ali glej, kaj se zopet dogaja! Zopet prihajajo številne pritožbe naših fantov. V garnizijah v Štipu, Kočanah, Sarajevu, Beogradu, Petrovaradinu, Karlovcu, Skoplju, Nišu in v številnih drugih južnih krajih so zopet začeli z našimi vojaki postopati tako, kakor ni prav. Morda so nekatera pisma pretirana, ali precej resnice pa bo le na teh pritožbah. Ne bom opisoval podrobnosti, saj je vse to dovolj znano. Ali, ker so nam fantje pisali, da se pritožiti niti ne upajo, ker jih potem še bolj tepejo, smo se poslanci obrnili z ostrimi pritožbami do višjih vojaških oblasti.

Radi slabega ravnanja z vojaki v Štipu in Kočanah v Južni Srbiji sem se pritožil na g. poveljnika 23. pešpolka. V pritožbi sem navedel vse, kar so mi starši vojakov sporočili. Še trem drugim poveljnikom sem poslal tozadevne pritožbe. Tre dni sem dobil od poveljnika nekega polka odgovor, v katerem on sam priznava, da se ponekod z vojaki slabo ravna. Med drugim piše g. poveljnik:

tudi divje gosi še niso prenehale leteti proti Kanadi. Kako bi potem Indijanec mogel zaiti? Ali je Mohavk?

»Ne po rojstvu, a je sprejet v njih rod. Mislim, da je bil rojen više gori na severu in je menda Huronec.«

»Huk!« sta vzkliknila Indijanec, ki sta doslej malomarno sedela, ta hip pa z živim zanimanjem planila pokoncu.

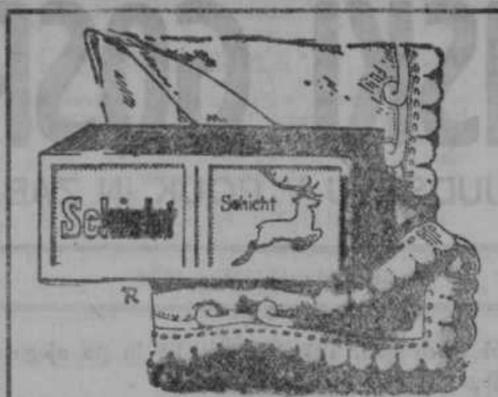
»Huronec!« je ponovil gozdnik in nezaupljivo zmajal z glavo. »To vam je tatinsko plemo. Vsi so potuhnjenei in potepuhi. Čudim se, da niste imeli še večjih sitnosti, ko ste si za vodnika izvolili sina tega rodu.«

»Nevarnost ni velika, ker je Viljem Henrik pred nami. Tudi to ste pozabili, da je naš vodnik sedaj Mohavk in je kot prijatelj pri naših četah.«

»Jaz pa vam pravim: Kdor je Mingo rojen, umre kot Mingo!« je odločno odgovoril Sokol. »Mohavk! Pošteno so samo Delavari in Mohikanci. Rad bi ga videl, kakšen je. Ako je pristen Irokez, ga spoznam po hinavskem obrazu in po tem, kako je poslikan.«

Lovec je z rokami razmaknil grmovje in šel nekaj korakov v goščo. Tam je naletel na deklico, ki sta plaho čakala, kako se bo končal razgovor. Za njima je stal oglednik ob drevo uprt in malomarno prenesel lovčev opazovanje. Kljub temu je bil njegov obraz tako mračen in divji, da je moral vzbuditi strah.

Zadovoljen s svojim opazovanjem je Sokol krenil nazaj. Ko je šel zopet mimo deklice, se je ustavil za hip in se čudil njih lepoti. Dobrohotno se je posmejal, ko mu je Eliza prijazno pokimala. Tudi pevec na kobili, ki jo je pravkar žrebe hlastno sesalo, si je radovedno ogledal. Ne vedoč, kaj bi si mislil o čudnem človeku, je zmajal s glavo in se vrnil k Heywardu.

Nikoli

ni bil najden kos Schichtovega mila, v katerem bi se mogla dokazati tudi le najmanjša potvorba.

Nikoli

ni Schichtovo milo poškodovalo kosa perla.

Vedno

je Schichtovo milo čisto in neškodljivo.

Lahko bi cenilo Schichtovemu milu tudi znižali, če bi hoteli: rabiti cenejše surovine in posvečati manjšo pozornost strojni izdelavi.

Tega ne storimo, ker naše geslo je neomajno:

Schichtovo milo je najboljšo!

Prisino le z znakom Jelena.

»In Vašega pisma od 1. aprila sem videl, da so se Vam nekateri vojaki pritožili, kako jih v četi kaplari pretepravajo in da zjutraj ne dobijo nikake hrane. Da v ... bataljonu podoficirji res pretepravajo in slabo ravna z vojaki, imel sem priliko, da se sam o tem prepričam. Dvakrat sta prišla k meni dva redova in to celo Srbijane, ki sta se pritožila, kako podoficirji pretepravajo vojake.

Pretepanje je s zakonom strogo zabranjeno. To je znano podoficirjem in oficirjem. Ali kljub temu se najdejo starešine, ki pozabijo na predpise zakona. Vse podoficire, ki se pretepravajo vojake, sem dal zapreti in sedaj jih še šodilo vojno sodišče. To se bo zgodilo z vsakim starešinom, o katerem se izve, da je tepe vojak.

Kar se tiče zajutreka se je sedaj ukrenilo, da bodo vojaki redno dobivali zajutek.

Zahvaljujem se Vam za Vašo skrb za vojake, vaše rojake, in Vas prosim, da vojake, ki Vam pišejo o slabem ravnanju, poučite, naj take pritožbe izročajo tudi svojim predpostavljenim oficirjem. Ako pa pri komandantu čete nič ne opravijo, naj pismeno predložijo pritožbo komandantu bataljona ali osebno polkovnemu komandantu.

Is vsega tega je razvidno, da hoče vojaška oblast zatreči vse zloupotrebe in slabo ravnanje z vojaki. Prosim pa stariše in vojake, da poročajo vedno čisto resnice. Zgodilo se namreč je, da pritožbe niso bile vedno resnične. Kar pa ni prav, pa moramo obsojati. Radi tega prosimo točnih poročil.

Dan dobre knjige.

Dan slov. apostolov sv. Cirila in Metoda, ki sta nam prizgala luč svete vere, je izbrala Prosvetna zveza v Mariboru za dan dobre knjige, da bi se po dobri knjigi vžigal vedno vnovič Ciril-Metodijski plamen krščanske omike v naših slovanskih dušah. Ta dan Ciril-Metodov je zato tako primeren, ker nam nista samo dala luč vere, temveč tudi zajedno slovansko črko in pismo. S tem sta za vse čase postavila temelj narodni prosveti Slovanov. Če je Prosvetna zveza izbrala ravno ta dan za dan dobre knjige, je to storila v globoki zavesti, da se moremo Slovenci in Slo-

»Mingo ostane Mingo, ne spremene ga niti Mohikanci, niti kak drug rod. Ko bi bili mi moški sami, bi lahko vašega konja izročili volkovom, jaz pa bi vam pokazal pot proti Fortu Edvardu, ker je le eno uro oddaljen od tu, a v spremstvu dam je to nemogoče.«

»Zakaj? Sicer sta trudni, par milj daleč pa bi vendarle še lahko jezdili.«

»To nikakor ne gre«, je odločno odvrnil Sokol. »Za najboljšo puško v deželi bi ponoči niti eno miljo daleč ne hotel iti skozi gozd v družbi tistega tekača, ko vendar povsod preže plena željni Irokezi. Vaš laži-Mohavk jih zna predobro najti, da bi ga jaz želel za spremljevalca.«

»Rad priznam«, je odgovoril major, »da se tudi meni vse to zdi sumljivo, vendar to skrivam zaradi dam.«

»Na prvi pogled sem spoznal, da je malo prida«, je rekel lovec. »Od tu bi mu lahko pihnil kroglo med gleženj in koleno, da najmanj mesec dni ne bi mogel stikati po gozdih. Ako grem še enkrat k njemu, pa lisjak zavoha smodnik in teži kot preplašena zver.«

»Nikar tega. Mogoče, da je nedolžen, čeprav si lahko mislim, da me je lopov prevaril.«

Sokol je nekoliko pomislil, potem pa je pomignil rdečima tovarišema. Zivahno se je menil z njima v njih jesiku. Naenkrat sta Indijanca puški položila na tla ter vsak na drugo stran izginila v goščavi tako previdno, da ni bilo kar nič slišati njih korakov.

»Zdaj pojdite nazaj k tekaču«, je rekel lovec majorju Heywardu, »in pomenite se s njim. Mohikanca ga bosta prijela, a tako, da prav nič ne bosta pokvarila njegovega silkanja.«

vaši sploh le na ta način oddolžiti svetemu spominu našim slovanskim bratom, da nadaljujemo njihove kulturno izročilo, ki je dobra slovenska knjiga.

Navedila.

Za pospeševanje dobre knjige odreja Prosvetna zveza praznovanje dneva dobre knjige, ki se naj vrši na sledeči način:

1. Na Ciril-Metodijsko nedeljo, dne 4. julija, se naj vrši v vseh društvi predavanje o dobri knjigi, kakor tu natisnjeno. Na to predavanje je treba povabiti vsa društva, vse katoliško misleče farane in jih navdušiti za dobro knjigo ter pojasniti pomen knjižnice.

2. Pri tem predavanju se napravi načrt, kako doseči, da darujejo domačini odvisne knjige za domačo knjižnico ali za Prosvetno zvezo, da ustanovi knjižnico v narodno-ogroženih in manj prosvitljenih krajih. Mogoče je prav, določiti posameznike, ki te knjige po hišah poberejo in jih uberejo v društveni knjižnici.

3. Istočasno bi naj vsako društvo priredilo posebno zbiranje prispevkov za svojo knjižnico. V tem se je ravmati po krajevnih razmerah. Opozarjamo na to, da naj vsa društva vložijo prošnje tudi na domače občine, katere bodo lahko z malim, vsaj za občino malim, a za društvo prav dobrodošlim prispevkom priskočile prosvetnemu delu društva v občini na pomoč.

4. Glavni uspeh dneva za dobro knjigo naj bo ureditev društvene knjižnice in nje izpolnitev z novimi dobrimi knjigami. Zato ob tej priliki natančno pregledite vse knjige društvene knjižnice, uredite jo nanovo, izločite iz nje vse, kar je slabega, in napravite načrt in seznam za nabavo novih knjig, ki je treba nujno z njimi knjižnico izpolniti.

5. Knjige naj društva naročajo le potom Prosvetne zveze, jih dobijo za 5% ceneje in poleg tega se ni bači, da bi našla kaka slaba knjiga v knjižnico.

6. O počitnicah bo Prosvetna zveza vsa društva, posebno še njihove knjižnice, revidirala, da bo mogoče, čim bolj enotno in vzorno vse delo urediti. Zato naj vsako društvo iz svoje knjižnice izloči vse knjige, ki so v knjižnici odvisne in naj jih daruje k oni zbirki, ki jo je zbralo od drugih.

Naše knjige so zakladi, a marsikje zakopani zakladi. Dvignimo jih!

Mariborska porota.

Smrtina obsedba.

Dne 18. junija je izreklo porotno sodišče svojo prvo smrtino obsodbo v tem zasedanju. — Strašno kazen je zaslužil Ivan Pečovnik brezposelni, 38 let stari klatec od Sv. Pavla pri Preboldu. Obsojen je bil radi strašnega zločina, katerega je izvršil pri posestniku Ivanu Gatovniku v Javorju pri Črni na Koroškem. Po noči se je priplazil v sobo, kjer je spala Gatovnikova služkinja Lisa Molar. Hotel je oropati svojega bivšega gospodarja. Ker se je služkinja najbrže iz spanja zbudila ter spoznala roparja, jo je zadavil v postelji, nato hitro nagrabil nekaj obleke ter pobegnil. Ubogo dekle je našla gospodinja naslednje jutro mrtvo v postelji. Domači so kličin takoj prijavili in sum je padel na Pečovnika, ki se je potikal po okolici brez posla ter so mu bile razmere pri Gatovniku dobro znane, saj je služil tam nekaj časa za hlapca. Toda dolgo niso mogli dobiti zločincea, ker se je previdno izogibal orožnikov in ljudi. Nazadnje pa so ga le prijeli v njegovi rojstni vasi ter ga zaprli. Zločin je brez obotavljanja priznal. V saporu pa ga je pričela gristi vest in na dan porotne razprave je popolnoma obupal. Zjutraj je strgal v svoji celici rjuho, spletel iz nje vrv ter se skušal obesiti. Tovariši v celici pa so še pravočasno preprečili, da bi se odli sam. Pred porotniki je ponovno svoj sločin priznal in mirno poslušal obsodbo, ki se je glasila: »smrt na vešalih!«

Žalostna razvada

naših fantov so medsebojni pretepi, ki se vrše v pijanosti. Koliko takih slučajev pride potem pred poroto, koliko mladih življenj uniči večletna ječa in to samo rodi trutne nepremišljenosti. Tak slučaj je obravnavala porota v tem zasedanju. Pri neki plesni zabavi v Murških zasadih pri Bučevcih je bil težko poškodovan Franc Stajnik. Sprl se je z Alojzom Vrbajnsčak, mlinarskim pomočnikom

»To jaz sam lahko storim«, je ponosno odvrnil major Heyward.

»Saj na konju v gozdu nič ne opravite z Indijancem.«

»Pa razjaham.«

»Ali mislite, da bo čakal, ko bo videl, da ste eno nogo vzeli iz stremena, da vzamete še drugo? Rajši pojdite k njemu in neprisliljeno govorite s njim, kakor bi bil vaš najboljši prijatelj.«

Heyward je slušal loveca, dasi mu vse to ni bilo kar nič všeč. Medtem se je čezdalej bolj zavedal, v kak nevarnem položaj je dami spravil s preveliko zaupljivostjo. Solnce je bilo že zašlo in mrak, ki se je vedno bolj spuščal čez gozdove, ga je opominjal, da divjaki navadno to uro izbero za svoja barbarska dejanja in maščevalne načrte. Ves nemiren je zapustil loveca, ki se je glasno pričel razgovarjati s pevcem.

Ko je Heyward jahal mimo deklic, jima je zaklical nekaj bodrejših besed in se veselil sam pri sebi, da se jima očitno ne zdi, v kaki nevarnosti sta. Rekel jima je, da se mora s tekačem pogovoriti o poti, izpodbodel je konja in ga pridržal šele, ko je bil nekaj korakov pred drevosom, na katerega je bil še vedno naslonjen mračno gledajoči Indijanec.

»Noč se bliža, Magva«, ga je ogovoril, kar se da mirno in prijazno, »mi pa smo oddaljeni od Viljem Henrika še prav tako, kot smo bili davi ob solnčnem vzhodu. Ti si zašel, jaz pa ne poznam steze. Sreča, da smo našli loveca, ki pozna vsako stezo v gozdu. Obljubil nam je, da nas popelje nekam, kjer lahko varni ostanemo do jutra.«

Indijanec je srpo pogledal Heywarda z šarečimi očmi in vprašal v slabi angleščini:

(Dalje prihodnjaj)

Najstarejši ljudje,

ki so še marsikaj prešli in preživeli in se tedaj mogli pridobiti izkušnje, slišimo vedno in vedno govoriti, da se pri bolečinah in trganju v križu, udih, pri zobobolu pokazuje kot zanesljiv ublažitelj bolečin skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo Fellerjev blagodišeči »Elsaflujd«. Drgnenje

iz Boževčevcev. Vrbajnsčak ga je v temi počakal pred gostilno in ko je Stajnik stopil skozi vrata, ga je udaril z vso močjo z vozno ročico po glavi. Pred porotniki ni ničesar priznal, pač pa so priče izpovedale tako obtežilo, da je bil obsojen na 5 let težke ječe. —

Zavraten napad.

Dne 21. novembra 1925 je bil zvečer v Rogoznici pri Ptuj napaden delavec Avgust Hojnik iz Podvinec. Trije našemljeni moški, da jih nihče ne bi poznal, so ga vrgli, da kolesa, in eden, ga je udaril z gorjačo tako po glavi, da se je zgrudil nezavesten. Na tleh ležečega so polili po obrazu z bencinom ter prižgali. Hojnik je zadobil zelo težke poškodbe ter je dolgo časa viselo njegovo življenje le na niti. Ozdravel je sicer, toda izgubil je oko in nikoli ne bo sposoben za težko delo. — Napada je bil osumljen njegov sosed Martin Čeh, ki je živel s Hojnikom v prepiru. Proti Čehu je pričal njegov tovariš pri napadu, Martin Petek. Čeh je trdovratno tajil krivdo, toda obsojen je bil kljub temu na 5 let težke ječe. —

Mlad ropar.

Dne 19. junija se je zagovarjal pred porotniki mlad, komaj 18letni čevljarški vajenec Ivan Kampl, ki pa je neverjetno izprijen. Da si pomore do denarja, se je lotil ropanja. Napadel je s čevljarškim nožem dne 26. januarja t. l. svečer v Rogoznici pri Ptuj posestnika Jakoba Toplaka, s katerim se je vozil iz Maribora. Zadal mu je 16 deloma zelo nevarnih ran, odnesel listnico z denarjem ter pobegnul. Po opisu katerega je ranjeni Toplak dal orožnikom, so Kampla kmalu izsledili. Sicer je trdovratno tajil, toda krvavi madeži na obleki so ga izdali. Obsojen je bil na 10 let težke ječe. —

Tatovi tobaka.

Dne 23. februarja po noči je bilo vlomljeno v železniško skladišče na postaji Vuhred—Marenberg. Vlomilci so odnesli zaboj tobaka, vreden 13 tisoč Din. Tobak so razdelili v gostilni Karola Škofa, kateremu se je to zdelo sumljivo ter jih je ovadil. Orožniki so nato oba storilca, Josipa Hauptmana iz Dobrenje in Franca Rojs iz Meljskega hriba, aretirali. Tatvine nista hotela priznati, izgovarjaje se, da sta tobak kupila od nekega Hrvata. Razprava je bila radi zaslišanja novih prič preložena na prihodnje zasedanje. —

S tem je bilo končano poletno porotno zasedanje, ki je trajalo 14 dni. Tako težkih slučajev porota že dolgo ni obravnavala in tudi toliko število zločincev že dolgo ni stalo pred sodniki kakor pri tem zasedanju. In vendar, kljub ostrim kaznim, kljub smrtnim obsodbam se dogajajo novi zločini, težki in krvavi. Kedaj se bodo ljudje spamestovali, kedaj se bo naselila v njihovih srcih bratska ljubezen do bližnjega mesto mržnje, ki jih sedaj žene v zločine?

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Dogovori z Italijo so bili glavni predmet razprave zadnjih dni v narodni skupščini, pa tudi v javnosti. Radikali in radičevci, posebno radičevci, ki so preje med narodom hrumeli zoper te pogodbe, so seveda poslušno glasovali zanje. Prvi del teh pogodb, ki dajejo Italijanom velike ravice na jugoslovanskih tleh v času, ko jemlje Italija najnaravnejše pravice Slovincem v Primorju, je bil sprejet. Radikali in radičevci so ti »dobrotniki« za to stran in ono stran jugoslovanske italijanske meje. Zdaj niso hoteli naroda, ki je protestiral proti temu poslušati, pride čas, ko pa narod nje ne bo poslušal in jim ne bo več zaupal, da še vodijo državo.

Slovenska kmetska stranka za kancelparagraf. Pri razpravi odseka za nov kazenski zakonik, je bil

Poročila S. L. S.

V Vitanju je bilo v nedeljo, 27. junija, zborovanje SLS. Zbor je bil izvrstno obiskan. Poslanec dr. Hohnjec je pojasnil skrajno slabo in škodljivo politiko radikalno-radičevske vladine večine. Bremana, ki jih vlada nalaga na ramena ljudstva, osobito slovenskega ljudstva, so ogromna ter so za naš narod že naravnost neznozna. Mesto da bi vladina večina oskrbela zmanjšanje previsokih davčnih bremen, pa je narodni skupščini predložila zakon o izenačenju davkov, s katerim se davčna bremena v Sloveniji ne bodo znižala, marveč povišala. To je kmetska politika Stjepana Radiča in njegovega oprode Ivana Pucelja, voditelja nekdanje samostojne stranke. Na temelju velesrbskega centralizma se ne da delati istinito kmetska politika. Za slovenskega kmeta, obrtnika in sploh za vse slovenske stanovne je spas v avtonomiji Slovenije. Naša stranka se je za to najbitnejšo in prvo točko slovenskega političnega programa borila doslej ter se bo borila naprej, dokler ne zmagamo. Zbrano ljudstvo je poslančevim besedam pritrjevalo ter v popolnem obsegu odobrava politiko SLS.

Pri St. Vidu nad Valdekom se je dne 20. junija vršil zelo dobro obiskan shod Slovenske ljudske stranke. Radi obilne udeležbe iz domače in sosednih župnij se je moral vršiti podzemnim nebom. Namesto zadržanega poslanca Pušenjaka je govoril poslanec Žebot. Pri nas smo do malega vsi pri naši krščanski in slovenski stranki. To je pokazal tudi zelo uspešni shod.

in umivanje z Elsaflujdom lajša tudi najvstrajnejše bolečine, krepi in osvežuje mišičevje in živce, jača utrujene oči, varuje pred nahodam in kljubuje hladnemu zraku. Z vodo pomešan je doberodejen za grgranje, za grlo in usta. Odnotraj in odzunaj močnejši, izdatnejši in krepkejšega delovanja kot francosko žganje in najboljši kosmetikum te vrste, 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63.—

sprejet tudi § 388, ki ga imenujejo kancelparagraf. Radikali in radičevci med temi tudi g. Andrej Kelemina, je seveda glasoval za ta paragraf, za katerim se skrivajo nameni — duhovnika izstisniti iz javnega življenja in delovanja. Bivši samostojni in sedanji radičevski privezniki se veselijo tega paragrafa. Veselimo pa se ga tudi mi, da jim odkrito povemo, bo vsaj vsak pameten Slovenec po teh »delih« spoznal, da je radičevsko prekrizanje in »Hvaljen Isus« ravno toliko vredno, kakor kako mesarsko pridušanje.

Bolgarski komiti vpadajo zopet na naše ozemlje. Na blejskem sestanku male antante se je veliko razpravljalo o Bolgariji, ki ima popolnoma izjemno stanje med našo in rumunsko državo. Bolgarski zunanji minister Burov je dal našemu in rumunskemu ministru izjavo, da bo ustvaril prijateljsko razpoloženje Bolgarije do sosedov. Dne 26. junija pa so bile velike demonstracije na državni meji in so tudi komitaiš udrli na naše ozemlje.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini hoče vedno višje. Zato hoče tudi svojo družinsko zvezo izpopolniti na ta način, da poroči italijanski prestolonaslednik Umberto Mussolinijevu hčerko Edo. Italijanski kralj že dolgo časa nima v Italiji več prave besede, bo zato tudi to stvar uredil Mussolini. —

Na Poljskem je pravi vladar vsega položaja Pilsudski. Sam pa ni hotel sprejeti predsedniškega mesta. Zato so mnogi mislili, da se hoče ob ugodni priliki proglasiti za kralja. Zdaj pa listi poročajo, da dela na to, naj postane poljski kralj princ Sikst Burbonski, brat bivše avstrijske cesarice Cite.

Protidržavna zarota na Španskem. Na Španskem vladajo generali. Vladajo pa prav po vojaško. Zato je v deželi vedno precej odporosti proti temu. Proti sedanji vladi, posebno proti generalu Primo de Rivera je bila zasnovana zarota, ki pa se je ponesrečila. —

Francoski frank je predmet najljubejših političnih bojov na Francoskem. Ta boj bo najbrže vodil do diktature, katero že napovedujejo. —

Anglija se zelo boji ruskega vpliva na angleško delavstvo. Zadnji dve leti je ruska boljševiška vlada veliko žrtvovala za angleške delavce, da jih pridobi za svoje boljševiške namene. Sedanja vlada seveda tudi štrajk rudarjev smatra kot sad te boljševiške agitacije.

Vsa Azija se giblje. Narodi v Aziji so bili do zadnjega časa narodno nezavedni in manj kulturno razviti, zato so jih evropske države lahko držale v svojih rokah kot kolonije. Že pred svetovno vojno, posebno med njo in po njej pa so ti narodi izgubili vsako spoštovanje pred Evropo in se drug za drugim pripravljajo na ustajo in osvobodjenje. Vodstvo je prevzela od ene strani Japonska. Ta odpor pa ni naperjen le proti političnemu gospodarstvu Evrope nad Azijo, pač pa tudi proti krščanstvu. Že so začeli preganjati kristjanske misijonarje, zaprli so jim šole, odgnali usmiljenke iz bolnišnic, da se zbrše spomin na Kristusa. Rusija bi mogla po svoji legi in moči dvigniti vso Azijo za krščanstvo, da ni sama v tem oziru tako uboga. Tako pa je velika nevarnost, da se bo Azija otresla vsakega vpliva Evrope in bo odporna tudi krščanski veri, zato, ker je to vera Evropejcev. —

Kmetski dnevi 13., 14. in 15. avgusta.

Spored!

1. dan, 13. avgusta 1926.

Dopoldne:

Predavanja se začno ob 10. uri, in sicer:

ZA DUHOVNIKE:

Svojtvenost kmetskega verstva (prof. I. Bogovič).

Din., 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din., 36 dvojnatih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 Din. že obenem z zabojem in poštno razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji Elsatrg 341, Hrvatska. — Poedine steklenice Elsafluida se dobijo v lekarnih in sorodnih trgovinah za reduvirano ceno 9 dinarjev.

Dušno pastirstvo na kmetski grudi (ž. F. Gomilšek). Duhovnik in kmetska mladina (tajnik Zor V.).

Kraj: Semeniška obednica.

ZA UCITELJE:

Psihologija kmetskega otroka (ravn. Fr. Fink).

Reforma osnovne šole na stanovskem temelju (dr. J. Jeraj).

Učitelj in ljudstvo (uč. Fr. Lužar).

Kraj: Društvena soba, Koroška cesta 1.

ZA DIJAKE:

Kmetska gruda (dr. G. Rožman).

Delo dijaka med ljudstvom (dr. J. Basaj).

Delo kat. dijaka za cerkveno zedinjenje (J. Šedivy).

Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Popoldne:

Predavanja se začno ob 15. uri (3. uri pop.) in so skupna za duhovnike, učitelje in dijake:

Problem narodne kulture in naše inteligence (dr. J. Puntar).

Dobri in slabi vplivi na kmetsko vas (prof. I. Prijatelj).

Kmet v slovenski in slovanski literaturi (dr. Fr. Sušnik).

Kmetska prosveta pri Slovanih (J. Šedivy).

Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Zvečer:

Ob pol 21. uri (pol 9. uri zvečer) družabni sestanek v bančni dvorani, Aleksandrova cesta 6.

2. dan, 14. avgusta 1926.

Dopoldne:

Skupna predavanja se prično ob 8. uri, in sicer:

Temelji kmetske stanovske kulture (tajn. M. Kranjc).

Kmetski dom in kmetska družina (posl. J. Brodar).

Kmet steber naroda in države (m. žup. dr. Leskovar).

Kmetska prosveta (dr. K. Capuder).

Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Popoldne:

Predavanja se prično ob 14. uri (2. uri popoldne, in sicer:

Vrline kmetskega gospodarja in voditelja (posl. I. Vesenjaj).

Kmetski posli in kmetska obrt (posl. Fr. Žebot).

Gospodarsko stanje jugoslovanskega kmeta (dr. A. Veble).

Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Zvečer:

Ob pol 19. uri (pol 7. zvečer) pridiga (ravnatelj P. Živortnik) in spoved v frančiškanski cerkvi.

Ob pol 21. uri (pol 9. uri zvečer) predstava Finžgarjeve igre: »Veriga« v Narodnem gledališču.

Kaj je novega?

Prihodnja številka »Gospodarja« prinese slike in »Gospodarske novice«.

Važna Slomškova obletnica. Letos v juniju je minilo 75 let, odkar je škof Slomšek ustanovil za versko in kulturno življenje važno nabožno družbo, ko je — da govorimo s Slomškovi besedami — »vsadil v predragi vrt naše matere katoliške cerkve žlahtno drevo bratovščine sv. Cirila in Metoda.« Škof A. M. Slomšek je bil bistroumen mož in dober organizator. Hotel je za svojo ustanovo najprej pridobiti in navdušiti voditelje vernega ljudstva. Meseca junija leta 1851 so bili njegovi duhovniki zbrani pri duhovnih vajah v Brežicah. Pri tej priložnosti je hotel Slomšek duhovščini predložiti novo ustanovo, jih povabiti k pristopu in navdušiti za delo. Toda na potu je smrtno nevarno zbolel in poslal duhovnikom samo pismeno va-

imej svojo knjižnico, ostani trezen in varčuj z zdravjem in denarjem. Moški zbor je vmes zapel več lepih pesmic. Po večernicali se je vršila telovadba Orlov in Orlic ter obojnega naraščaja na dvorišču župnišča. Ob lepo izvajanih 10 točkah so nam Orli lenarške srenje in benediške Orlice pokazali, kaj premorejo, V Lorenčič pa je občinstvu pojasnil, kaj so Orli in kaj niso. Godba gornjeradgowska nas je tudi zelo zadovoljila. Bilo je res lepo, — Proslava Srca Jezusovega ob prazniku in v nedeljo se je izvršila ob veliki udeležbi. Sosedje od Sv. Trojice, Sv. Antona in od Sv. Ane so prihiteli v procesijah. Sklepna veličastna procesija v nedeljo, 13. junija je pokazala, koliko vnetih častilcev in častilk steje presv. Srce Jezusovo. Tridnevno sta vodila kapucina Ziga in Bonaventura. Z njo smo zaključili letošnjo svetelno pobožnost. — Na praznik Srca Jezusovega smo pokopali ob veliki udeležbi žen. Marijine družbe pridno mater Nežo Jausovec iz Zagajskega vrha. Zahrbna pljučnica ji je končala življenje. Sla je prehitro za svojim, pred poldrugim letom umrlim možem. Dobrim otrokom naše sožalje! — Smejali smo se, ko smo zadnjič brali novo krajevno ime Mačkova. Morda poročevalec ni dobro slišal ali pa je res imel mačka, da je zapisal mesto Bačkova — Mačkova.

Velika posvetilna prireditev v Radencih se vrši dne 11. julija. Dopoldne je prosvetno zborovanje, popoldne pa telovadni nastop orlovskega okrožja. Domačini in sosedje, ta dan bodi posvečen krščanski prosveti v vašem kraju! Podrobni spored priložimo prihodnjic.

Ptujsko orlovsko okrožje priredi dne 4. julija 1926 svoj telovadni nastop na Hajdini pri Ptuj. Zjutraj ob 9. uri sprejem telovadcev in gostov na hajdinski postaji. Skupen odhod v hajdinsko župno cerkev, kjer služi službo božjo veleč. gosp. Alojzij Skuhala, spiritual mariborskega semenišča. Popoldan po večernicah ob pol 3. uri nastop telovadcev na prostem pred Društvenim domom. Spored je zelo zanimiv. Svira godba iz Svetinj. Slavnostni govornik prof. dr. Sušnik. Po nastopu je prosta zabava v gostilniških prostorih in na vrtu g. Ogrižka. Vabljeni so vsi prijatelji Orlovstva.

Naša društva.

Koroško orlovsko okrožje priredi letos svojo okrožno prireditev dne 11. julija t. l. v Smartnem pri Slovenjgradu s celodnevni sporedom, in sicer: 1. Sprejem gostov, Orlov in Orlic ob prihodu jutranjih vlakov (iz Velenja in Dravograda). 2. Skušnja za popoldanski nastop. 3. Ob 10. uri služba božja na prostem (pridiga monsr. prof. Vreže iz Maribora). 4. Po službi božji obhod in nato kosilo. Popoldan: 5. Ob 2. uri slovesne večernice. 6. Ob 3. uri javna telovadba Orlov, Orlic, in obojega naraščaja. Po telovadbi prosta zabava na telovadišču. Za okrepčila bodo skrbeli šotori. Vsi prijatelji orlovske mladine, iskreno vabljeni, pridite v obilnem številu v naš lep Smartn, na skupno z nami manifestirate za vzvišene orlovske ideje. Zveza vlakov je zelo ugodna, bodisi na Maribor ali Celje, in tudi polovična vožnja bo dovoljena. Torej 11. julija vse v Smartno, kar čuti z nami. Bog živi!

Prosvetni dan pri Sv. Lenartu v Slov. goricah se vrši šepreklčno dne 1. avgusta. Priprave so v polnem teku.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Slovensko izobraževalno društvo priredi dne 11. julija, ob 3. v prostorih g. Peklarja tri veseloigre enodejanke, namreč: »Krčmar pri zvitnem rogu«, »Luknja v namiznem prtu« in »Dve teti«. Vložili smo tudi prošnjo za srečolov. Ker je čisti dobiček namenjen društveni knjižnici, bomo dobro obiska prav vesel. Odbor.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Tukaj smo obhajali mladeniški shod. Zbral je lepo število udeležencev. Pri službi božji v trikralskevi cerkvi jim je v pridigi podal profesor dr. Jeraj krasna navodila za življenje. Na mladeniškem zborovanju jim je razložil, kako naj mladenič potom družinske in društvene vzgoje postane mož. Obenem je pojasnil vsebino kmetskega dne in vabil k udeležbi. Mladenič Jan. Crepnjak, Fr. Zemljik, Pavel Glaček, Mih. Žiček in Mirko Geratič ter domači župnik so obdelali sledeče predmete: V evharistiji je naša moč, vsak mora dobro poznati duhovno in narodno gospodarstvo, bodimo možje, vsak